

82/2004

SOPIMUS

Sijoitusten edistämisestä ja suojaamisesta Suomen tasavallan hallituksen ja Iranin islamilaisen tasavallan hallituksen välillä

Suomen tasavallan hallitus ja Iranin islamilaisen tasavallan hallitus, jäljempänä "sopimuspuolet", jotka

HALUAVAT lisätä taloudellista yhteistyötä molempien sopimuspuolten yhteisen edun mukaisesti;

AIKOVAT käyttää hyväkseen sijoitustoimintaan liittyvät nykyiset ja tulevat taloudelliset voimavaransa sekä luoda suotuisat olosuhteet sopimuspuolten sijoittajien sijoituksille toisen sopimuspuolen alueella, sekä ylläpitää sellaisia olosuhteita;

OVAT TIETOISIA tarpeesta edistää ja suojata sopimuspuolen sijoittajien toisen sopimuspuolen alueella olevia sijoituksia;

OVAT SOPINEET SEURAAVASTA:

1 artikla

Määritelmät

Tässä sopimuksessa käytetyillä käsitteillä on seuraavat merkitykset:

1. "Sijoitus" tarkoittaa kaikenlaista varallisuutta, jonka sopimuspuolen sijoittaja on sijoittanut toisen sopimuspuolen (jäljempänä "isäntäsopimuspuoli") alueella tämän sopimuspuolen lakien ja määräysten mukaisesti, mukaan luettuna:

a) irtain ja kiinteä omaisuus sekä niihin liittyvät oikeudet;

b) yrityksen osakkeet tai muut osuudet yrityksestä;

c) teolliseen tai henkiseen omaisuuteen kohdistuvat oikeudet, kuten patentit, hyödyllisyysmallioikeudet, teolliset mallioikeudet, tavaramerkit, suojatut toiminimet, tietotaito ja goodwill-arvo; ja

d) lakiin perustuvat oikeudet, mukaan luettuna oikeudet etsiä, louhia tai hyödyntää luonnonvaroja.

2. "Sijoittaja" tarkoittaa kummankin sopimuspuolen osalta:

a) luonnollista henkilöä, joka kyseisen sopimuspuolen lainsäädännön mukaan katsotaan sen kansalaiseksi;

b) oikeushenkilöä, joka on perustettu kyseisen sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti ja jolla on toimipaikka ja tosiasiallista liiketoimintaa kyseisen sopimuspuolen alueella.

3. "Tuotto" tarkoittaa sijoituksesta saatuja tuloja, mukaan lukien sijoituksen tuottama voitto, osingot, rojaltit ja sijoitukseen liittyvät maksut.

4. "Alue" tarkoittaa

a) Suomen tasavallan osalta maa-aluetta, sisäisiä aluevesiä ja aluemerta ja niiden yläpuolella olevaa ilmatilaa sekä alumeren ulkopuolisia merivyöhykkeitä, joihin nähden kyseisellä sopimuspuolella on suvereniteetti, täysivaltaiset oikeudet tai yksinomainen lainkäyttövalta voimassaolevan kansallisen lainsäädäntönsä ja kansainvälisen oikeuden mukaisesti;

b) Iranin islamilaisen tasavallan osalta tapauksesta riippuen joko sen suvereniteettiin tai lainkäyttövaltaan kuuluvia alueita, mukaan lukien sen merialueet.

2 artikla

Sijoitusten edistäminen

Kumpikin sopimuspuoli edistää lakiansa ja määräystensä mukaisesti toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksia alueellaan ja luo suotuisat olosuhteet niiden houkuttelemiseksi.

3 artikla

Sijoitusten hyväksyminen

1. Kumpikin sopimuspuoli hyväksyy toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoitukset alueellaan lakiansa ja määräystensä mukaisesti.
2. Kun sijoitus on hyväksytty, sopimuspuoli myöntää lakiansa, määräystensä ja vakiintuneiden kansallisten menettelytapojensa mukaisesti kaikki sijoitusten toteuttamista varten tarvittavat luvat. Kumpikin sopimuspuoli suhtautuu myös, lainsäädäntönsä sallimissa rajoissa, myönteisesti hakemuksiin, jotka koskevat sijoittajan valitseman johtotason tai teknisen henkilökunnan palkkaamista ulkomailta.

4 artikla

Sijoitusten suojaaminen ja kohtelu

1. Isäntäsopimuspuoli myöntää toisen sopimuspuolen sijoittajien sen alueella tekemille sijoituksille täysimääräisen ja jatkuvan suojan sekä oikeudenmukaisen kohtelun. Tällaisille sijoituksille ja niiden tuotolle myönnetään vähintään yhtä suotuisa kohtelu kuin isäntäsopimuspuoli myöntää omien sijoittajiensa tai suosituimmuusasemassa olevan maan sijoittajien sijoituksille sekä niiden tuotolle, sen mukaan kumpi kohteluista on sijoittajalle suotuisampi.
2. Isäntäsopimuspuoli myöntää toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille niiden hoidon, ylläpidon, käytön, hyödyntämisen tai luovutuksen osalta vähintään yhtä edullisen kohtelun kuin se myöntää omille sijoittajilleen tai suosituimmuusasemassa olevan maan sijoittajille sen mukaan kumpi niistä on sijoittajalle suotuisampi.
3. Kumpikaan sopimuspuoli ei haittaa kohtuuttomin, mielivaltaisain tai syrjivin toimenpitein toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoitusten hoitoa, ylläpitoa, käyttöä, hyödyntämistä, hankintaa tai luovutusta alueellaan.
4. Jos sopimuspuoli myöntää jonkin kolmannen maan sijoittajille erityisiä etuuksia tai oikeuksia olemassa olevan tai tulevan vapaakauppa-alueen, tulliliiton, yhteismarkkinoiden tai vastaavan alueellisen järjestelyn perustamista koskevan sopimuksen perusteella, taikka kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevan järjestelyn tai sijoituksiin liittyvän yleissopimuksen tai muun monenvälisen sopimuksen perusteella, sillä ei ole velvollisuutta myöntää vastaavia etuuksia tai oikeuksia toisen sopimuspuolen sijoittajille.

5 artikla

Suotuisimmat määräykset

Sen estämättä mitä tässä sopimuksessa määrätään, sellaisia suotuisampia määräyksiä, joista jompikumpi sopimuspuoli on sopinut tai voi sopia yksittäisen toisen sopimuspuolen sijoittajan sijoituksen osalta, sovelletaan ainoastaan kyseisiin sijoituksiin.

6 artikla

Muiden määräysten soveltaminen

1. Jos jommankumman sopimuspuolen lainsäädännön määräykset tai tämän sopimuksen lisäksi sopimuspuolten välillä myöhemmin vahvistettaviin sopimuksiin perustuvat velvoitteet sisältävät joko yleisiä tai erityisiä määräyksiä, joiden mukaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille voidaan myöntää edullisempi kohtelu kuin tämän sopimuksen mukainen kohtelu, sellaiset määräykset ovat ensisijaisia tämän sopimuksen määräyksiin nähden siinä määrin kuin ne ovat sijoittajalle edullisempia.

2. Kumpikin sopimuspuoli noudattaa velvoitteita, joita sillä on toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoitusten osalta.

7 artikla

Pakkolunastus ja korvaukset

1. Sopimuspuoli ei kansallista, takavarikoi tai pakkolunasta toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksia eikä kohdista niihin muita vastaavia toimenpiteitä, ellei toimenpiteisiin ryhdytä yleisen edun vuoksi, ketään syrjimättä ja maksamalla siitä korvaus.

2. Korvaus vastaa sijoituksen todellista arvoa, joka sillä oli välittömästi ennen kuin kansallistaminen, takavarikko tai pakkolunastus suoritettiin tai ennen kuin se tuli yleiseen tietoon, sen mukaan kumpi ajankohdista on aikaisempi.

3. Korvauksen tulee olla täysin realisoitavissa ja se maksetaan viipymättä. Korvauksen viivästyessä siihen sisältyy korvaus viivästyksen aiheuttamista kuluista. Korvauksen tulee olla tosiasiallisesti realisoitavissa ja vapaasti siirrettävissä. Riita, joka koskee pakkolunastuksen lainmukaisuutta tai maksettavan korvauksen suuruutta, voidaan saattaa oikeudenmukaista menettelyä noudattaen sen maan toimivaltaisten tuomioistuinten käsiteltäväksi, jonka alueella sijoitus on tehty.

8 artikla

Menetykset

1. Sopimuspuoli myöntää toisen sopimuspuolen sijoittajille, joiden sijoituksille aiheutuu menetyksiä sen alueella olevan aseellisen selkkauksen, vallankumouksen tai vastaavan hätätilan vuoksi, vähintään yhtä edullisen kohtelun kuin se myöntää omille sijoittajilleen tai suosituimmuusasemassa olevan maan sijoittajille, sen mukaan kumpi niistä on sijoittajalle edullisempi. Mahdollisesti maksettavien korvausten tulee olla tosiasiallisesti realisoitavissa, vapaasti vaihdettavissa toiseen valuuttaan ja viipymättä siirrettävissä.

2. Sen vaikuttamatta tämän artiklan 1 kappaleen soveltamiseen, sopimuspuolen sijoittajalle, joka kyseisessä kappaleessa tarkoitettussa tilanteessa kärsii toisen sopimuspuolen alueella menetyksiä, jotka johtuvat:

a) siitä, että viimeksi mainitun sopimuspuolen asevoimat tai viranomaiset ovat pakko-ottaneet sen sijoituksen tai sijoituksen osan, tai

b) siitä, että viimeksi mainitun sopimuspuolen asevoimat tai viranomaiset ovat tuhonneet sen sijoituksen tai sijoituksen osan, vaikka tilanne ei olisi edellyttänyt sitä,

myönnetään edunpalautus tai korvaus, jonka tulee vastata sijoituksen todellista arvoa.

9 artikla

Varojen kotiuttaminen ja siirrot

1. Kumpikin sopimuspuoli takaa, että tässä sopimuksissa tarkoitettuihin sijoituksiin liittyvät siirrot sen alueelle ja sen alueelta ovat tehtävissä vapaasti ja viipymättä. Siirrettäviin varoihin sisältyvät erityisesti:

a) peruspääoma sekä sijoituksen ylläpitämiseen, kehittämiseen tai kasvattamiseen tarkoitetut lisäsummat;

b) tuotto;

c) kokonaan tai osittain tapahtuvasta sijoituksen myynnistä tai realisoinnista saadut tulot;

d) sijoituksen toiminnasta aiheutuvien kulojen maksamiseen vaaditut rahasummat, kuten lainojen takaisinmaksut, rojaltit ja lisenssimaksut tai muut vastaavat kulut;

e) tämän sopimuksen 7 ja 8 artiklan mukaiset maksut;

f) sijoitustoimintaa varten tarvittavat työluvut saaneen henkilökunnan kuukausipalkat ja muut palkkiot;

g) tämän sopimuksen 12 artiklan mukaisesta riitojen ratkaisusta johtuvat maksut.

2. Edellä mainitut siirrot tehdään vapaasti vaihdettavissa olevassa valuutassa ja siirtopäivänä sovellettavan vaihtokurssin mukaisesti.

3. Sijoittaja voi sopia isäntäsopimuspuolen kanssa toisin tässä artiklassa tarkoitettujen varojen kotiuttamisen tai siirron toteuttamistavasta.

4. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 1-3 kappaleessa määrätään, sopimuspuoli voi estää siirron oikeudenmukaisin toimenpitein, ketään syrjimättä ja vilpittömässä mielessä, suojatakseen velkojien oikeuksia tai rikostapausten yhteydessä taikka asiaan liittyvässä hallintomenettelyssä tai oikeudenkäynnissä annettavan määräyksen tai tuomion yhteydessä, edellyttäen kuitenkin, että tällaisia toimenpiteitä ja niiden toteuttamista ei käytetä keinona välttää sopimuspuolen tähän sopimukseen perustuvia sitoumuksia tai velvoitteita.

10 artikla **Sijaantulo**

Jos sopimuspuoli tai sen edustajaksi määrätty taho saa sijoittajan oikeudet sijaantulijana, oikeudenmukaista menettelyä noudattaen, sillä perusteella, että se on suorittanut maksun muiden kuin kaupallisten riskien varalta tehdyn takuu- tai vakuutus sopimuksen perusteella:

- a) toinen sopimuspuoli tunnustaa sijaantulon;
- b) sijaantulijalla on oikeus käyttää ainoastaan niitä oikeuksia, joita sijoittajalla olisi ollut oikeus käyttää;
- c) sijaantulijan ja isäntäsopimuspuolen väliset riidat ratkaistaan tämän sopimuksen 12 artiklan mukaisesti.

11 artikla **Sopimuksen soveltamisala**

1. Tätä sopimusta sovelletaan sijoituksiin, joita sopimuspuolen sijoittajat ovat tehneet toisen sopimuspuolen alueella, riippumatta siitä, onko ne tehty ennen tämän sopimuksen voimaantuloa tai sen jälkeen, mutta sitä ei sovelleta sellaisiin sijoituksiin koskeviin riitoihin, jotka ovat syntyneet, eikä sellaisiin vaateisiin, jotka on ratkaistu ennen sopimuksen voimaantuloa.

2. Iranin islamilaisen tasavallan osalta tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat ainoastaan sellaiset sijoitukset, jotka kyseisen sopimuspuolen toimivaltainen viranomainen on hyväksynyt. Iranin islamilaisen tasavallan toimivaltainen viranomainen on Iranin sijoitusten ja taloudellisen ja teknisen avun järjestö (O.I.E.T.A.I.) tai sen mahdollinen seuraaja.

12 artikla **Sijoittajan ja sopimuspuolen väliset riidat**

1. Sopimuspuolen sijoittajan ja toisen sopimuspuolen väliset riidat, jotka koskevat viimeksi mainitun sopimuspuolen alueella olevia sijoituksia, ratkaistaan mahdollisuuksien mukaan sovinnollisesti.

2. Jos riitaa ei onnistuta ratkaisemaan edellä mainitulla tavalla kolmen (3) kuukauden kuluessa siitä päivästä lukien, jona riidan ratkaisua on pyydetty, riita voidaan sijoittajan valinnan mukaisesti saattaa:

- a) sen sopimuspuolen toimivaltaiseen tuomioistuimeen, jonka alueella sijoitus on tehty; tai
- b) ratkaistavaksi välimiesmenettelyn avulla sijoituksia koskevien riitaisuuksien kansainväliseen ratkaisukeskukseen (ICSID) 18 päivänä maaliskuuta 1965 Washingtonissa allekirjoitettavaksi avatun, valtioiden ja toisten valtioiden kansalaisten välisten sijoituksia koskevien riitaisuuksien ratkaisemista koskevan yleissopimuksen mukaisesti, jos tai kun sopimuspuolet ovat liittyneet yleissopimukseen; tai
- c) tilapäiseen välimiesoikeuteen, joka perustetaan Yhdistyneiden Kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden komitean (UNCITRAL) välimiesmenettelysääntöjen mukaisesti, jolleivät riidan osapuolet toisin sovi.

3. Sopimuspuoli, joka on riidan osapuolena, ei voi esittää vastalauseita välimiesmenettelyn aikana tai välimiestuomion täytäntöönpanovaiheessa sillä perusteella, että toisen sopimuspuolen sijoittaja on saanut vakuutuspoliisin perusteella korvauksen, joka kattaa sen vahingot kokonaan tai osittain.

4. Välimiestuomio on lopullinen ja sitoo riidan osapuolia, ja se pannaan täytäntöön kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

13 artikla

Sopimuspuolten väliset riidat

1. Sopimuspuolten väliset riidat, jotka koskevat tämän sopimuksen tulkintaa ja soveltamista, ratkaistaan mahdollisuuksien mukaan diplomaattiteitse.

2. Jos riitaa ei onnistuta ratkaisemaan edellä mainitulla tavalla kuuden (6) kuukauden kuluessa siitä päivästä lukien, jona jompikumpi sopimuspuoli on pyytänyt neuvotteluja, se saatetaan jommankumman sopimuspuolen pyynnöstä välimiesoikeuden ratkaistavaksi.

3. Välimiesoikeus perustetaan kutakin yksittäistapausta varten seuraavalla tavalla. Kahden (2) kuukauden kuluessa välimiesmenettelyä koskevan pyynnön vastaanottamisesta, kumpikin sopimuspuoli nimittää yhden välimiesoikeuden jäsenen. Nämä kaksi jäsentä valitsevat kolmannen valtion kansalaisen, joka molempien sopimuspuolten hyväksynnästä nimitetään välimiesoikeuden puheenjohtajaksi. Puheenjohtaja nimitetään neljän (4) kuukauden kuluessa kahden muun jäsenen nimittämispäivästä. Puheenjohtajan tulee kuitenkin olla sellaisen valtion kansalainen, jonka kanssa molemmilla sopimuspuolilla on diplomaattiset suhteet nimityksen ajankohtana.

4. Jos tarvittavia nimityksiä ei ole tehty tämän artiklan 3 kappaleessa mainittujen ajanjaksojen kuluessa, kumpi tahansa sopimuspuoli voi muun sopimuksen puuttuessa pyytää Kansainvälisen tuomioistuimen puheenjohtajaa tekemään tarvittavat nimitykset. Jos Kansainvälisen tuomioistuimen puheenjohtaja on jommankumman sopimuspuolen kansalainen tai on muuten estynyt hoitamaan kyseistä tehtävää, virkaiältään seuraavaksi vanhinta Kansainvälisen tuomioistuimen jäsentä, joka ei ole kummankaan sopimuspuolen kansalainen tai joka ei muutoin ole estynyt hoitamaan kyseistä tehtävää, pyydetään tekemään tarvittavat nimitykset.

5. Välimiesoikeus tekee päätöksensä äänen enemmistöllä. Välimiesoikeuden päätökset ovat lopullisia ja sitovat molempia sopimuspuolia. Kumpikin sopimuspuoli vastaa nimittämänsä jäsenen kustannuksista ja edustuksensa aiheuttamista kustannuksista välimiesmenettelyn aikana. Molemmat sopimuspuolet vastaavat yhtä suurin osuuksin puheenjohtajan kustannuksista sekä muista mahdollisista kustannuksista. Välimiesoikeus voi tehdä erilaisen päätöksen kustannusten jakamisen osalta. Kaikilta muilta osin välimiesoikeus päättää omista menettelysäännöistään sekä välimiesmenettelyn paikasta.

14 artikla

Sopimuksen voimassaolo

1. Kummankin sopimuspuolen toimivaltaiset viranomaiset ratifioivat tämän sopimuksen.

2. Tämä sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona jälkimmäinen sopimuspuoli on ilmoittanut toiselle sopimuspuolelle siitä, että se on täyttänyt tämän sopimuksen voimaantulon edellytykset, ja sopimus on voimassa viidentoista (15) vuoden ajan. Tämän ajanjakson jälkeen sopimus on edelleen voimassa, jollei jompikumpi sopimuspuolista ilmoita toiselle sopimuspuolelle kirjallisesti, että se ei halua jatkaa sopimuksen soveltamista, kuusi kuukautta ennen sopimuksen voimassaolon päättymistä tai päättämistä.

3. Tämän sopimuksen mukaisesti tehtyihin sijoituksiin sovelletaan edelleen 1-13 artiklan määräyksiä viidentoista (15) vuoden ajan sen jälkeen, kun tämän sopimuksen voimassaolo on päättynyt tai päätetty.

TÄMÄN VAKUUDEKSI allekirjoittaneet edustajat, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty kahtena kappaleena Teheranissa 4 päivänä marraskuuta 2002, iranilaisen kalenterin mukaan Aban 13, 1381, suomen, persian ja englannin kielellä, kaikkien tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset. Tulkintojen

poiketessa toisistaan on englanninkielinen teksti ratkaiseva.

Suomen tasavallan hallituksen puolesta

Iranin islamilaisen tasavallan hallituksen puolesta

[Finlex](#) › [Valtiosopimukset](#) › [Valtiosopimukset](#) › [2004](#) › [82/2004](#) › Sopimus tms.

Finlex ® on oikeusministeriön omistama oikeudellisen aineiston julkinen ja maksuton Internet-palvelu.

Finlexin sisällön tuottaa ja sitä ylläpitää Edita Publishing Oy. Oikeusministeriö tai Edita eivät vastaa tietokantojen sisällössä mahdollisesti esiintyvistä virheistä, niiden käytöstä käyttäjälle aiheutuvista välittömistä tai välillisistä vahingoista tai Internet-tietoverkossa esiintyvistä käyttökatkoista tai muista häiriöistä.